

1419-о заседание, 30 ноември - 2 декември 2021 г. (формат „Права на човека“)

Н46-10 Група "Великова" срещу България (жалба № 41488/98)

Наблюдение на изпълнението на решенията на Европейския съд

От носими документи

DH-DD(2021)1035, CM/ResDHRResDH(2020)198, H/Exec(2021)24, CM/Del/Dec(2020)1383/H46-3

Приложение	Дело	Съдебно решение на	Окончателно на	Индикатор за класификация
41488/98	ВЕЛИКОВА	18/05/2000	04/10/2000	Сложен проблем
77938/11	ДИМИТРОВ И ДРУГИ	01/07/2014	17/11/2014	
36613/08	МИХАЙЛОВА И МАЛИНОВА	24/02/2015	24/05/2015	
67258/13	МЮМЮН	03/11/2015	03/02/2016	
38152/11	СТОЙКОВ	06/10/2015	01/02/2016	
78907/16	ЯНЧОВИЧИН	16/03/2021	16/03/2021	
840/18	ПОЛФРИИМАН	08/06/2021	08/06/2021	
37801/16	РИБЧЕВА И ДРУГИ	30/03/2021	30/06/2021	

Описание на делата

Тези дела се отнасят основно до смъртни случаи, малтретиране, включително изтезания и липса на навременна медицинска помощ по време на арест, по време на полицейско задържане или в местата за лишаване от свобода и задържане под стража, както и липсата на ефективно разследване на тези случаи (нарушения на чл. 2 и чл. 3).¹ Фактите са се случили между 1993 и 2017 г.

Освен това по делото *Мюмюн* Европейският съд е установил, че неефективността на разследването се дължи главно на липсата на самостоятелен състав на престъпление за актовете на изтезание. Някои дела (*Димитров и други*, *Рибчева и други*) се отнасят по-специално до липсата на ефективно разследване на по-широката картина на едно убийство, като например планирането и провеждането на полицейската операция, наред с другото поради липсата на публичност и липсата на участие на жалбоподателите във вътрешни проверки на Министерството на вътрешните работи (процесуално нарушение на чл. 2).

През 2015 г. Европейският съд установи (С.З., решение от 3 март 2015 г.), че в България съществува системен проблем с неефективни наказателни разследвания, които се разкрива от голям брой повтарящи се дела, отнасящи се до служители на органите на реда или частни лица. В настоящата група са разгледани специфичните мерки, необходими за преодоляване на недостатъците на разследванията на действия на служители на органите на реда. Мерките, необходими за отстраняване на недостатъците, засягащи както горната, така и други области на наказателните разследвания, се разглеждат основно в групата дела *С.З./Колев*.

Състояние на изпълнението на решенията

Наскоро властите представиха последно допълнение към своя план за действие на 14 октомври 2021 г. (DH-DD(2021)1035). На 19 октомври 2021 г. Българският хелзински комитет (БЖК) представи становище относно общите мерки (DH-DD(2021)1119). Властите посочиха, че ще отговорят на това становище своевременно, след задълбочено разглеждане и консултации със заинтересовани страни на национално ниво.

Последно разглеждане от Комитета на министрите: На своето 1383-то заседание Комитетът, като отбелязва липсата на осезаем напредък в някои области, прие Междинна резолюция CM/ResDHRResDH(2020)198. Той настоя, наред с другото, за необходимостта от подобряване на безплатната правна помощ, медицинските прегледи и регистрирането на наранявания, както и на уредбата относно уведомяването [за наранявания] по време на полицейско задържане. Той също така призова властите, наред с другото, да въведат съдебен контрол върху отказите на прокурорите да образуват досъдебно производство, да осигурят независимост на предварителните проверки и разследванията по отношение на рисковете, дължащи се на работни взаимоотношения, да

¹ Делото *Anguelova* се отнася и до незаконното задържане на сина на жалбоподателката (нарушение на член 5) и липсата на ефективно средство за защита във връзка с нарушенията на членове 2 и 3.

криминализират по подходящ начин изтезанията и да създадат национална система за събиране на статистически данни, свързани с малтретирането.

Индивидуални мерки: ²

Подробна информация за мерките по тези дела може да бъде намерена в документ Н/Ехес(2021)24.

Общи мерки:

Властите отбелязаха, че въпреки че политическата нестабилност през 2021 г. е затруднила приемането на реформи, през август 2021 г. служебното правителство е приело пътна карта за изпълнение на решенията на Европейския съд [по правата на човека] („пътна карта от 2021 г.“). За подробно представяне на общите мерки вж. Н/Ехес(2021)24.

1) Случаи на насилие, мониторинг и статистически данни

а) Доклади за малтретиране: Що се отнася до пенитенциарните заведения, в доклада си от посещението през 2017 г. Европейският комитет за предотвратяване на изтезанията и нечовешкото или унижително отнасяне (КПИ) отбеляза, че малтретирането от страна на персонала на затворите и арестите изглежда много рядко. В доклада си за 2020 г. в качеството си на национален превантивен механизъм (НПМ) омбудсманът докладва за увеличаване на броя на оплакванията за малтретиране в такива заведения.

Що се отнася до употребата на сила от страна на полицията, в доклада си за посещението през 2017 г.³ КПИ е установил, че лицата, задържани от полицията, все още са изложени на значителен риск от малтретиране. В становището си от октомври 2021 г. БЖК посочва, че според проучване, проведено от тях в периода юни-октомври 2021 г. сред 704 лица, настанени в пенитенциарни заведения, запитани ретроспективно за преживяванията им по време на полицейско задържане („проучването от 2021 г.“), около 35 % от тях съобщават за малтретиране от страна на полицията по време на арест или полицейско задържане.

В доклада си за 2020 г. омбудсманът се позовава на медийни кадри, показващи прекомерна употреба на сила от страна на полицията спрямо демонстранти и журналисти по време на антиправителствени митинги през 2020 г. в София. Тя е била информирана, че Столичната дирекция на полицията е установила прекомерна употреба на сила от страна на полицейски служители и е предала преписката на прокуратурата (ПРБ). Българското Народно събрание е създадо временна комисия за разследване на малтретирането от страна на полицията по време на митингите и през септември 2021 г. е одобрил поверителен доклад. Министерството на вътрешните работи (МВР) е разпоредило задълбочено разследване на действията на полицията, което е в ход.

б) Механизми за наблюдение: Мониторингът в МВР се осъществява от дирекциите „Инспекторат“ и „Човешки ресурси“. В пътната карта от 2021 г. се предвижда възможност за въвеждане на автоматично изпращане на жалбите за малтретиране от страна на полицията към ПРБ. Властите заявяват, че на практика в момента всички жалби за малтретиране се изпращат автоматично на ПРБ. БЖК оспорва това твърдение.

През 2020 г. експертите на Омбудсмана са посетили 13 полицейски управления и 17 пенитенциарни заведения. През 2021 г. представители на БЖК са провели интервюта с лишени от свобода в 17 затвора и затворнически общежития. По данни на БЖК наблюдателите от гражданското общество все още нямат достъп до полицейските управления, в които се задържат лица.

в) Статистика: В пътната карта от 2021 г. се предвижда приемането на подробни правила за събиране на данни относно жалбите за насилие - и резултатите от тях. Подробна информация за статистическите данни може да бъде намерена в Н-Ехес(2021)24.

² Разглеждането на 24 дела беше приключено от Комитета (вж. окончателните резолюции CM/ResDHResDH(2019)44; CM/ResDHResDH(2017)406 ; CM/ResDHResDH(2019)235; CM/ResDHResDH(2019)236; CM/ResDHResDH(2021)29).

³ Вж. CPT/Inf (2018)15

2) Мерки, насочени към предотвратяване на малтретирането на задържани лица

а) Правна рамка, уреждаща използването на сила: През 2012 г. употребата на сила от полицията беше ограничена до ситуации, в които тя е „абсолютно необходима“. През 2017 г. тестът за „абсолютна необходимост“ беше въведен и по отношение на употребата на сила от служителите в местата за лишаване от свобода и задържане под стража, а през 2019 г. министърът на правосъдието е издал обвързваща инструкция в този смисъл. Освен това в пътната карта от 2021 г. се предвижда да се създаде специален престъпен състав за изтезанията и да се уточни уредбата на престъплението изтръгване на признание от лица, задържани от полицията.

б) Процесуални гаранции по време на полицейско задържане: Вътрешното законодателство предвижда основни гаранции за лицата, задържани от полицията за не повече от 24 часа.

- задържаните от полицията лица имат право на достъп до адвокат от самото начало на задържането си, но нямат официален статут на заподозрени, което означава, че правната помощ не е задължителна и „разузнавателна беседа“ може да се проведе в отсъствието на адвокат, дори ако такава помощ е поискана.⁴ От 2019 г. чл. 72 § 5 от Закона за МВР изисква задържаните лица да бъдат информирани изисква задържаните да бъдат информирани за правото им на защитник и правото им да откажат да дават обяснения, както и за последиците от отказа от тези права. Пътната карта от 2021 г. предвижда изменения на Инструкцията 8121з-78 от 2015 г. („Инструкцията от 2015 г.“) относно процедурата по задържане, за да се засилят гаранциите за достъп до адвокат в началото на полицейското задържане.

В доклада за посещението през 2017 г. КПИ е отбелязал, че помощ от адвокат се предоставя в най-добрия случай в края на полицейското задържане, обикновено след като лицето е било разпитано. През октомври 2021 г. властите са посочили, че по данни на МВР не е имало откази на искания за служебен адвокат и че един полицейски служител е бил наказан дисциплинарно за това, че не е повикал адвокат при поискване. Докладът на омбудсмана по НПМ за 2020 г. информира за неосигуряване на достъп до адвокат от самото начало на задържането на две лица, арестувани в контекста на антиправителствени митинги. БЖК посочва, че според тяхно проучване от 2021 г. 64% от интервюираните не са имали достъп до адвокат, докато са били задържани от полицията, а други 22% са успели да се свържат с адвокат в края на полицейското задържане.

В становището си от 2019 г.⁵, БЖК е представил статистически данни, според които през 2018 г. само 49 от 40 983 лица, задържани от полицията, са се възползвали от безплатна правна помощ, докато през първите пет месеца на 2019 г. задържаните, възползвали се от безплатна правна помощ, са били 25 от общо 25 960. През октомври 2021 г. властите предоставиха информация, според която през 2020 г. 30 лица, задържани от полицията, са се възползвали от безплатна правна помощ.

- що се отнася до достъпа до лекар и съобщаването на наранявания, Инструкцията от 2015 г. предвижда, че задържаното лице може да бъде прегледано от лекар по негово искане или когато здравословното му състояние го изисква. В случай на съмнение за незаконно използване на сила, полицейският служител, придружаващ задържания, трябва да докладва на своята йерархия. Прегледът е поверителен, освен ако лекарят не изиска друго. Властите заявяват, че Инструкцията от 2015 г. ще бъде преразгледана и евентуално изменена с цел подобряване на медицинските прегледи.

В доклада от посещението през 2017 г. КПИ е отбелязал, че достъпът до лекар като цяло е осигурен, но по начин, изключващ медицинската тайна; прегледите са повърхностни, попълването на документацията е лошо и липсва механизъм за докладване. В доклада на омбудсмана за 2020 г. по НПМ не се споменават оплаквания, свързани с откази за достъп до лекар.

Лицата, освободени след полицейско задържане (след 24 часа), могат да посетят лекар по свой избор и да регистрират евентуалните наранявания; лицата, чието задържане е продължило повече от 24 часа, могат да се възползват от медицински преглед и задължително докладване [на наранявания] след прехвърляне в пенитенциарно заведение (вж. по-долу).

- що се отнася до средствата за правна защита във връзка с незаконно полицейско задържане, същото може да се обжалва пред съда, а от 1 януари 2019 г. жалбите трябва да се разглеждат незабавно.

в) Процедурни гаранции в пенитенциарните заведения : Законодателството позволява на

⁴ Решение № 273 на Върховния касационен съд от 10 април 2019 г. по наказателно дело № 800/2000.

⁵ Вж. становище на БЖК от 30 юли 2019 г., както и отговора на органите от 6 август 2019 г. (DH-DD(2019)854).

задържаните лица да поискат съдебномедицинска експертиза и задължава медицинските специалисти да информират директно ПРБ за всички установени наранявания. В доклада за посещението през 2017 г. КПИ е отбелязал, че медицинските прегледи при постъпване в пенитенциарните заведения все още са повърхностни и не са поверителни, записването е повърхностно, а докладването на наранявания често не се извършва. БХК е заявил, че тяхното проучване през 2021 г. е показало, че 15 % от лишените от свобода са били прегледани от лекар в пенитенциарното заведение едва един или няколко дни след преместването им.

3) Мерки, насочени към подобряване на ефективността на разследванията и дисциплинарните мерки

а) Гаранции за независимостта на предварителните проверки и на досъдебните производства:

След официалното образуване на досъдебно производство, твърденията за малтретиране от страна на полицейски служители се разследват от следователи. Предварителната проверка обаче може да бъде извършена както от прокурор, така и от полицейски служител. Предварителните проверки и досъдебните производства, относно служители на органите на реда се наблюдават от прокурорите по места така, както всяко друго разследване.

б) Дисциплинарни действия: Временно отстраняване от длъжност по време на наказателно или дисциплинарно производство е възможно, ако има вероятност полицейският служител да възпрепятства разследването. През май 2018 г. Конституционният съд е обявил за противоконституционна разпоредба, която изисква автоматично отстраняване от длъжност на полицейски служители, които са обвинени в извършване на престъпление и успоредно с това са обект на дисциплинарно производство.

Анализ на Секретариата

Подобен анализ на индивидуалните и общите мерки може да бъде намерен в Н/Ехес(2021)24.

- Индивидуални мерки

Следва да се припомни, че съгласно практиката на Европейския съд служителите на органите на реда, които са обвинени в престъпления, свързани с малтретиране, следва да бъдат временно отстранени от длъжност по време на разследването или съдебния процес и уволнени, ако бъдат осъдени. Ето защо предизвиква съжаление фактът, че по делото Мюмюн по-нататъшни дисциплинарни или наказателни действия, свързани с изтезанията на жалбоподателя, са невъзможни поради изтекла давност, докато полицейските служители са получили само лека административна и дисциплинарна санкция. Поради това, с оглед на сериозността на установеното нарушение, е възможно да бъдат приканени властите да посочат какви алтернативни мерки са налични за съобразяване на горепосочените изисквания, като например прехвърляне на отговорните полицейски служители на други функции, изключващи работата със задържани лица.

Що се отнася до делото Димитров и други, предизвиква съжаление фактът, че въпреки заключението на Върховния касационен съд от март 2021 г., че полицейските служители са извършили убийство по непредпазливост, наказателната санкция вече не е възможна поради изтичане на давност. Поради това е възможно властите да бъдат приканени да изяснят дали са възможни някакви дисциплинарни мерки и ако такива не са възможни, да представят своята оценка за годността на полицейските служители да работят в контакт със задържани лица.

Тревожно е също така, че не е предоставена никаква информация по делото Стойков. Ето защо Комитетът би могъл отново да призове властите да проведат незабавно досъдебно производство за акта на изтезание по това дело и да го информират за всички развития. Очаква се също така информацията относно индивидуалните мерки по делата Полфрийман и Рибчева и други, както и относно резултата от искането за възобновяване на наказателното производство по делото Янчовичин.

Що се отнася до делото Михайлова и Малинова, не изглеждат възможни по-нататъшни индивидуални мерки с оглед на оценката на ПРБ относно, наред с другото, изтичането на давност и поради това се предлага разглеждането му да бъде прекратено.

- Общи мерки

Като цяло е постигнат само ограничен напредък по отношение на проблемите, посочени в Междинна резолюция ResDH(2020)198, което може да се обясни отчасти с политическата нестабилност през 2021 г.

1) Случаи на малтретиране, мониторинг и статистически данни

Що се отнася до малтретирането в пенитенциарните заведения, докато през 2017 г. КПИ е отбелязал, че такива жалби са много редки, напоследък броят на преписките, разгледани от ПРБ, и докладът на омбудсмана за 2020 г. показват увеличаване на броя на такива жалби. Що се отнася до полицейското задържане, констатациите в доклада на омбудсмана по НПМ за 2020 г. и становището на БЖК от октомври 2021 г. сочат, че задържаните лица все още са изложени на значителен риск от малтретиране, както е отбелязано от КПИ в доклада му за посещенията през 2017 г.

С оглед на гореизложеното Комитетът би могъл да повтори призива си към властите : i) да представят оценка на причините за увеличаването на жалбите за малтретиране в пенитенциарните заведения и статистически данни за тези жалби; ii) да представят задълбочен анализ на мерките, предприети до момента за намаляване и премахване на риска от малтретиране по време на арест и полицейско задържане, резултатите от тези мерки и оставащите предизвикателства, свързани с борбата с малтретирането от страна на полицията; iii) да въведат национална система за събиране на статистически данни за жалбите, наказателните преследвания, дисциплинарните наказания и присъди, наложени във връзка с малтретиране, както е препоръчано от КПИ; iv) да предоставят ясна информация за естеството на дисциплинарните и наказателните санкции, наложени за малтретиране; v) да подкрепят по-интензивно наблюдение от страна на омбудсмана и експертни НПО.

Освен това Комитетът би могъл да прикани властите да предоставят конкретна информация за резултатите от разследването на съобщените случаи на малтретиране и прекомерна употреба на сила по време на митингите през 2020 г. и, в зависимост от случая, за наложените санкции и всички други предприети мерки.

2) Мерки, насочени към предотвратяване на малтретирането

Що се отнася до правната рамка, Комитетът би могъл да призове властите бързо да приключат работата, предвидена в пътната карта от август 2021 г., за да се предвиди без по-нататъшно забавяне престъплението изтезание, за което да се налагат адекватни, възпиращи наказания, и да разгледат необходимостта от криминализиране на изтръгването на признание от заподозрян, който все още не е привлечен като обвиняем на етапа на досъдебното производство.

Що се отнася до гаранциите срещу малтретиране, докладите на експерти и на гражданското общество сочат, че безплатната правна помощ не винаги е налична или бива забавяна и че е необходимо да се подобрят бързината, качеството и поверителността на медицинските прегледи и регистрирането на нараняванията при задържане от полицията и в пенитенциарните заведения. Ето защо е положително, че властите обмислят изменения на Инструкцията от 2015 г., за да засилят гаранциите за достъп до адвокат в началото на полицейското задържане и да подобрят медицинските прегледи. Допълнителна информация относно конкретни предложения следва да бъде предоставена своевременно.

Във връзка с това Комитетът би могъл да повтори призивите си: i) да се гарантира, че лицата, задържани от полицията, имат бърз и ефективен достъп до адвокат, включително безплатна правна помощ, и че желанието на задържаното лице да бъде разпитано в присъствието на адвокат се зачита, освен в надлежно обосновани ситуации; ii) да се гарантира, че регистрирането на нараняванията при полицейско задържане и в пенитенциарните заведения се извършва правилно; iii) да се въведе системно видеозаписване на разпитите на заподозрени лица; iv) да се въведат ясни правила за автоматично уведомяване на ПРБ за жалби за малтретиране, получени от полицията; v) да се обмисли възможността да бъде предвидено автоматично уведомяване на ПРБ за медицинските заключения за признаци на малтретиране на лице, задържано от полицията.

3) Мерки, насочени към подобряване на ефективността на разследванията и дисциплинарните мерки

Що се отнася до призива на Комитета да се разшири съдебният контрол, за да обхване отказите за образуване на досъдебно производство, следва да се припомни, че макар въпросът да е от голямо значение за изпълнението на настоящата група, той се разглежда и в групата *С.З./Колеви*, която се отнася до ефективността на наказателните производства като цяло. Ето защо, с цел постигане на съгласуваност, Комитетът би могъл да продължи да разглежда този въпрос в последната група.

В рамките на настоящата група дела Комитетът би могъл отново да призове властите да възложат предварителните проверки и разследванията на твърдения за малтретиране на прокурори и следователи, които не са в работни отношения със съответните служители на реда, за да се

гарантира независимост (предварителната проверка не бива да се възлага, наред с другото, на полицейски служител, чието работно място е в съответния затвор⁶).

Що се отнася до необходимостта да се предотврати неефективност на разследванията, свързана с лошото качество на медицинските прегледи (недостатък, установен в неотдашното решение по делото *Полфрийман*), необходимо е властите да преценят дали са необходими допълнителни мерки, за да се гарантира, че задържаните лица се преглеждат от лекари, които имат както формална, така и фактическа независимост, а също и подходяща подготовка.

Що се отнася до необходимостта да се предотврати нееефективност на разследванията, дължаща се на това, че съдът не е приложил правилно теста за абсолютна необходимост по отношение на употребата на сила (недостатък, установен в неотдашното дело *Янчовичин*), необходима е оценка от страна на властите дали се налагат допълнителни мерки, за да се гарантира, че съдилищата прилагат националното право по начин, съответстващ на Конвенцията.

Що се отнася до дисциплинарните мерки, властите биха могли също така да бъдат приканени да посочат как са гарантирали или възнамеряват да гарантират, че служителите на органите на реда, които са обвинени в престъпления, свързани с малтретиране, се отстраняват временно от работа по време на разследването или съдебния процес и биват уволнени, ако бъдат осъдени, в съответствие с установената практика на Съда по този въпрос. Освен това те биха могли да бъдат насърчени отново да гарантират, че полицейските служители, обвинени в малтретиране, могат да бъдат временно отстранявани от длъжност не само в случаите, когато съществува риск те да възпрепятстват разследването, но и на основания, свързани със сериозността на обвиненията срещу тях, заедно с гаранции срещу злоупотреба с отстраняването от длъжност; и да посочат дали служителите на пенитенциарните заведения могат да бъдат отстранявани от длъжност, ако са обвинени в малтретиране.

Що се отнася до публичността и участието на жертвите или техните роднини във вътрешните проверки на МВР, неотдашното решение по делото *Рибчева и други* показва, че вътрешните проверки на МВР могат, според обстоятелствата, да отговарят на изискването за независимост. Въпреки това, за да се изпълни ефективно т.нар. допълнително задължение за разследване, когато фактите не попадат в обхвата на наказателното право, трябва да се гарантира достатъчно оповестяване на резултатите на засегнатите лица и някаква форма на обществен контрол. Ето защо Комитетът би могъл да прикани властите да представят своята оценка за необходимостта от изменения в правилата за класифициране на информацията или от промени в практиките, приложими към тези вътрешни проверки, за да могат пострадалите или техните близки, в обосновани случаи, да получат достатъчна и своевременно информация за резултатите от тях.

Осигурено финансиране: ДА

Решения

Представителите на министрите

1. припомниха, че тези дела се отнасят до смъртни случаи, малтретиране или липса на навременна медицинска помощ по време на арест, полицейско задържане или в пенитенциарни заведения и липса на ефективно разследване по тях;

По отношение на индивидуалните мерки

2. изразиха съжаление, че по делото *Мюмюн* не е възможно да се предприемат по-нататъшни дисциплинарни или наказателни мерки, свързани с изтезанията на жалбоподателя, и приканиха властите, с оглед на сериозността на установеното нарушение, да посочат какви алтернативни мерки са възможни, за да се изпълни изискването на практиката на Европейския съд за уволнение на служители на органите на ред, които са осъдени за малтретиране, като например прехвърляне на отговорните полицейски служители на други функции, изключващи работата със задържани лица; изразиха също така съжаление, че въпреки заключението на Върховния касационен съд от март 2021 г., че полицейските служители по делото *Димитров и други* са извършили убийство по непредпазливост, не може да бъде наложена наказателна санкция поради давност; приканиха

⁶ Вж. неотдашното решение по делото *Palfreeman*.

властите да изяснят дали са възможни дисциплинарни мерки и да представят оценката си за годността на полицейските служители да работят със задържани лица;

3. приканиха властите да информират Комитета незабавно за всички възможни стъпки по отношение на провеждането на досъдебно производство за акта на изтезание по делото *Стойков*; приканиха ги също така да информират Комитета за индивидуалните мерки, предвидени или приети по делата *Полфрийман* и *Рибчева и други*, както и за резултата от искането за възобновяване на делото *Янчовичин*; отбелязаха, че не са възможни допълнителни индивидуални мерки по делото *Михайлова и Малинова*, включително поради изтекла давност, и приеха финална резолюция CM/ResDH(2021)..;

По отношение на общите мерки

4. приканиха властите да представят оценка на причините за увеличаването на жалбите за малтретиране в пенитенциарните заведения и статистически данни за тези жалби; да представят задълбочен анализ на мерките, предприети до момента за намаляване и премахване на риска от малтретиране по време на арест и полицейско задържане, резултатите от тези мерки и оставащите предизвикателства, свързани с малтретирането от страна на полицията; да въведат национална система за събиране на статистически данни за жалбите, наказателните преследвания, дисциплинарните и наказателни санкции, свързани с малтретиране; да предоставят ясна информация за естеството на дисциплинарните и наказателните санкции, наложени за малтретиране; и да подкрепят по-интензивен мониторинг от страна на омбудсмана и експертни НПО;

5. също така ги приканиха да предоставят информация за резултата от предварителните проверки и досъдебни производства във връзка със съобщените случаи на малтретиране и прекомерна употреба на сила от страна на полицията по време на митингите през 2020 г;

6. призоваха властите бързо да приключат работата си, предвидена в пътната карта от август 2021 г. за изпълнение на решенията на Европейския съд, така че без по-нататъшно забавяне да се предвиди престъплението изтезание, за което да бъдат налагани адекватни, възпиращи наказания, и да се обмисли необходимостта от криминализиране на изтръгването за признание от заподозрян, който все още не е бил привлечен като обвиняем на етапа на досъдебното производство;

7. повториха призива си към властите да гарантират, че лицата, задържани от полицията, имат бърз и ефективен достъп до адвокат, включително до безплатна правна помощ; да гарантират, че записването на нараняванията при задържане от полицията и в пенитенциарните заведения се извършва по подходящ начин; да въведат систематичен видеозапис на разпитите на заподозрени лица; да въведат ясни правила за автоматично уведомяване на прокуратурата за жалби за малтретиране, получени от полицията, и да разгледат възможността за предвиждане на автоматично уведомяване на прокурора за медицинските заключения за признаци на малтретиране на лице, задържано от полицията;

8. отново ги призоваха да възложат предварителните проверки и наказателните разследвания на твърденията за малтретиране на прокурори и следователи, които не са в работни отношения с представителите на органите на реда, чиито действия са били оспорени; решиха разглеждането на въпроса за въвеждането на съдебен контрол върху прокурорските откази за образуване на досъдебно производство да продължи по групата дела *С.З./Колеви*, като същевременно припомниха значението на този контрол за изпълнението на настоящата група;

9. приканиха властите да посочат как са гарантирали или възнамеряват да гарантират, че служителите на органите на реда, които са обвинени в престъпления, свързани с малтретиране, биват временно отстранявани от работа по време на разследването или съдебния процес и биват уволнени, ако бъдат осъдени, в съответствие с установената практика на Европейския съд; насърчаиха властите да гарантират, че полицейските служители, обвинени в малтретиране, могат да бъдат временно отстранени от длъжност не само в случаите, когато съществува риск те да възпрепятстват разследването, но и на основания, свързани със сериозността на обвиненията срещу тях, заедно с гаранции срещу злоупотреба с временното отстраняване от длъжност; и да посочат дали служителите в пенитенциарните заведения могат да бъдат временно отстранени от длъжност, ако са обвинени в малтретиране;

10. приканиха ги да представят своята оценка за това дали са необходими допълнителни мерки, за да се гарантира, че задържаните лица се преглеждат от независими и подходящо обучени лекари, за да се осигури ефективно събиране на доказателства в това отношение; освен това ги приканиха да представят своята оценка за необходимостта от изменение на правилата за класифициране на информацията или на съответните практики, за да се даде възможност, в обосновани случаи,

пострадалите или техните роднини да получат навременна и достатъчна информация за резултатите от вътрешните проверки на Министерството на вътрешните работи;

11. насърчиха българските власти да продължат сътрудничеството си със Секретариата и да предоставят информация за мерките, приети в отговор на Междинната резолюция CM/ResDHResDH(2020)198 и настоящите решения, както и да отговорят на по-подробните въпроси, повдигнати в анализа на Секретариата и в H/Exec(2021)24, до 30 септември 2022 г.